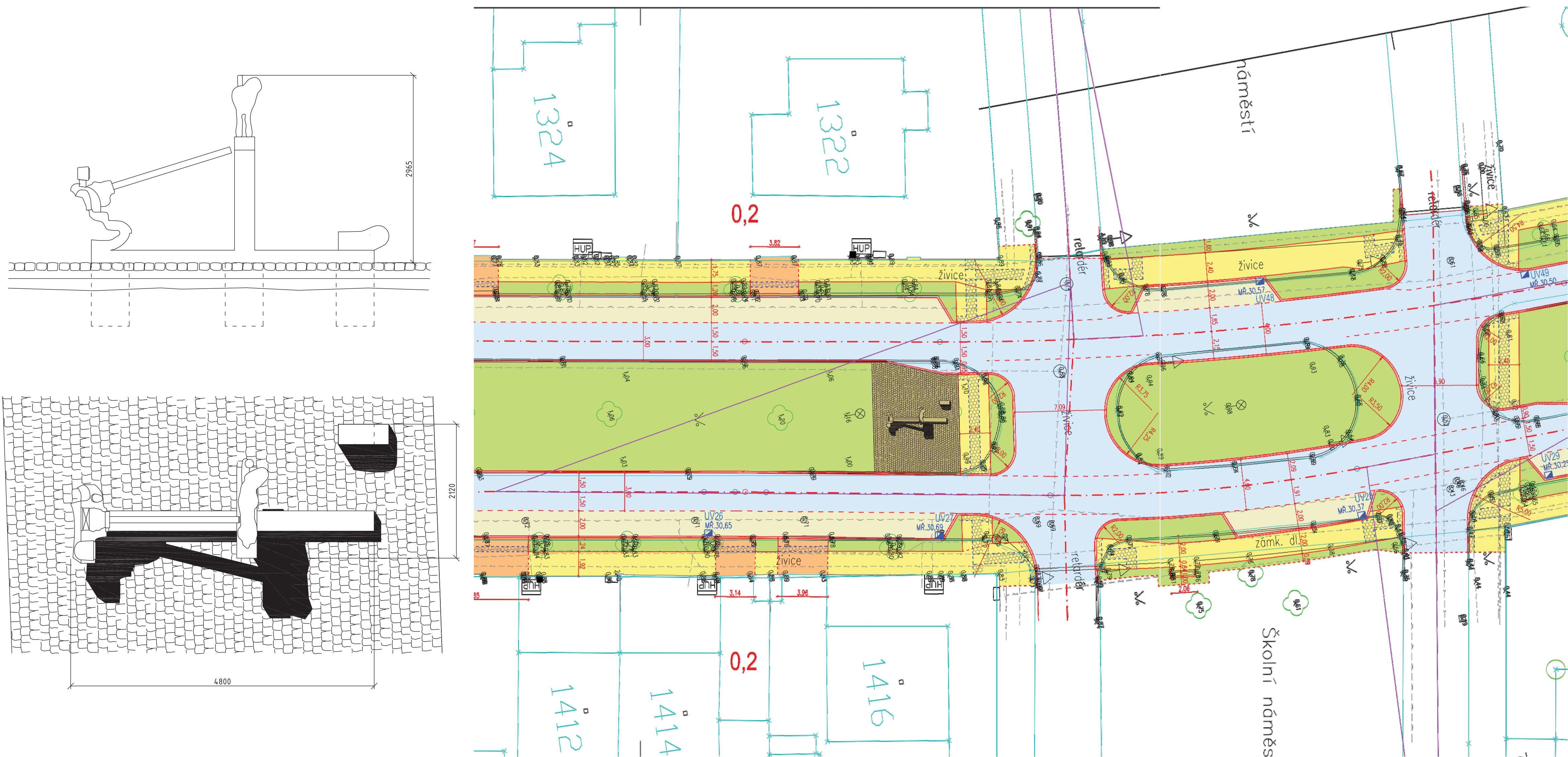

Památník Jana Palacha v Roztokách u Prahy

Idea návrhu:

Palachovo sebeupálení bylo upřímnou nadosobní snahou o šokující čin, který by obětováním svého života ve prospěch společnosti přinesl světlo, naději a odhodlání ohradit se proti cenzuře a manipulaci (Palachem výslovně zmiňovaný kolaborantský deník Zprávy).

Památník je navržen jako sugestivně působící sousoší nadčasové a podvědomě čitelných symbolů (existenciál), záměrně se vyhýbající zaběhnutým klišé figurálních pomníků věnujícím se této tématice. Vizualní podstatou díla je střet tvarů uzpůsobených k vraždění se zoomorfni měkkostí figury s významem naděje a spásy. Ústřední ideovou linií kompozice památníku je zhmotněný středový pruh vycházející z bílého označení okupačních vozidel vojsk Varšavské smlouvy znázorňující zároveň časovou osu tragických událostí od roku 1968. Na pásu časové osy jsou ztvárněny dva ústřední mezníky:

a) Invaze armád zemí Varšavské smlouvy, znázorněný středovým výřezem tanku T-54, včetně věže s hlavní mříží na podstavec druhého mezníku. Tím je vyjádřena bezprostřední dějová souvislost celé kompozice. Tank jako skutečný symbol agrese.

b) Palachův hrdinný čin skrze sebeobětování za vyburcování a probuzení svého národa z letargie a rezignace ztvárněný do podoby beránka - oběti doby. Beránek jako srozumitelná metafora oběti je zároveň postavou nesoucí světlo pochodně, osvětlující cestu k akci proti komunistickému útlačku.

Po znázornění Palachova činu sebeobětím beránkem - světloňosem na sloupu, pokračuje pás časové osy dále až do roku odjezdu posledního sovětského vojáka z Československa roku 1991. Tento rok znázorňuje také volně stojící fragment předku pásového soukolí tanku na levé straně pomníku sloužící jako fundament na věnec či sedátko pro pozorování pomníku.

Materiál a konstrukční provedení:

Pro zobrazované události tehdejší doby je typické dění na ulici (okupační tanky, upálení a pohřeb J.P., demonstrace atd.). Zvolené materiály na to odkazují – železo a kamenná dlažba.

Tělo sochy je navrženo z železného tepaného a svařovaného plechu, zároveň pozinkovaného a ošetřeného černou a červenou chemickou patinou připomínající stopy po ohni. Důležité časové mezníky, včetně roku 1989, jsou vyznačeny svislými zářezy a krátkým popisem ve hmotě vodorovného hranolu pomyslné časové osy. Jméno Jana Palacha s historickým vysvětlením bude vyvedeno plastickým písmem na čelní straně sloupu.

Element ohně by se objevoval ve sváteční dny při vzpomínkových akcích v pochodní beránka světloňose. Jako zdroj je navržena malá plynová láhev v zesílené bezpečnostní uzamčené schránce sloupu pod beránkem. Z té je do pochodně skrz vnitřek sochy protažen pancéřovaný, certifikovaný, plynový přívod.

Fundamentem sochy je kamenná dlažba, která zajistí snadný pohyb ceremoniálních osob s věnci při pietních akcích a dobrý přístup občanů k průvodním textům sochy. Okolí pomníku by v případě umístění přímo na travnaté ploše trpělo nevzhlednými ošlapy. Památník bude napevno ukotven závitovými tyčemi do betonových lůžek založených v nezámrazné hloubce 1m.

Celkové rozměry: délka 4,8m, šířka 2, 120m výška 2,965m

Umístění v rámci ulice Jana Palacha:

Pomník je usazen na osu konce druhého středového pásu rovnoběžně s komunikací a svým čelem nasměrován do nejtotevřenějšího místa Palachovy ulice.

Vybrané místo nejlépe splňuje kriteria:

- a) viditelnosti ze širokého okolí (volný čelní i tříčtvrteční pohled mimo zakrytí zeleně)
- b) dostupnosti pro chodce a dostatečný prostor pro pietní akty z přílehlé komunikace chodníku
- c) pamětnosti / edukativnosti blízkostí základní školy Roztoky.